

บทที่ 7

สภาพการณ์และเหตุการณ์สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการลูกเสือไทย

การลูกเสือไทยตั้งแต่ยุคเริ่มต้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะในระยะแรกนั้นประชาชนต่างเข้าใจว่าเป็น การนำเด็กไปฝึกเพื่อเป็นทหาร แต่เพียงหลีกเลี่ยงมาไว้ช้อยู่ลูกเสือเท่านั้น ต่อมาเมื่อมีการชี้แจง ให้ประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจดีแล้ว ปัญหาจึงค่อยหมดไป แต่ยังมีอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย อันเป็นการทำให้กิจการลูกเสือไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร และในบางยุคสมัยได้มีอิทธิพลจาก กิจกรรมบางอย่าง ส่งผลต่อกิจการลูกเสืออย่างรุนแรงทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ในบางยุค กิจการลูกเสือได้รับการส่งเสริมเป็นกรณีพิเศษจนเฟื่องฟูคึกคัก ดังจะเล่ารายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

สภาพการณ์และเหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 6 (พ.ศ. 2454-พ.ศ. 2468) ที่มีอิทธิพลต่อ การลูกเสือไทย

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง กองลูกเสือขึ้นนั้น การลูกเสือได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในระยะเวลาไม่นานก็ปรากฏว่ามี กองลูกเสือต่าง ๆ เกิดขึ้นทั่วประเทศ แต่ที่ตามหัวเมืองต่าง ๆ ยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ ควร ทั้งนี้เพราะมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ หลายด้าน เช่น

1. ด้านภาวะเศรษฐกิจ ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มิฐานะยากจน มีความ ขัดสน ไม่สามารถส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนได้ บางครั้งเข้าเรียนแต่ไม่มีอุปกรณ์ เครื่อง แต่งกายลูกเสือ จึงไม่สามารถสมัครเรียนลูกเสือได้ ดังเช่นรายงานความเห็นของนายกอง ตรี พระยาตรีธรรมศักราช สำนานายกกรมการศึกษาลูกเสือมณฑลอุบลราชธานี ในรายงาน ลูกเสือแห่งกรุงสยาม ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2459 ว่า

"3. ความขัดข้องที่จะจัดการลูกเสือให้เจริญขึ้นโดยรวดเร็วทันความประสงค์ ไม่ได้ขึ้น ก็เพราะไม่มีเงินรายได้นำมาบำรุงกองลูกเสือ และผู้ปกครองเด็กโดยมากเป็นผู้ขัดสนยากจน..."¹

และมณฑลอื่น ๆ อีกหลายมณฑลก็มีรายงานเกี่ยวกับเรื่องนี้เข้ามายังสภากรรมการกลางฯ แทบทุกมณฑล

2. ด้านภาวะสังคม ในบางมณฑลคนพื้นเมืองไม่ค่อยนิยมการลูกเสือ และในบางมณฑลหาเด็กชายเป็นลูกเสือไม่ได้ เพราะเด็กชายตามประเพณีพออายุย่างเข้า 12-13 ปี ก็มักโดนบังคับจากผู้ปกครองให้บวชเป็นสามเณร และการบวชเช่นนี้โดยมากมักบวชกันจนถึงอายุ 20 ปี จนถึงบวชเป็นภิกษุ ซึ่งมณฑลเหล่านี้ ได้แก่ มณฑลทางภาคเหนือ เช่น มณฑลพายัพ มณฑลมหาสารคาม²

3. ด้านสถานที่ตั้งกองลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือ การจัดการศึกษาในยุคนี้ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร โรงเรียนยังมีไม่มาก และการตั้งกองลูกเสือก็จะตั้งเฉพาะในโรงเรียนที่เป็นหลักแหล่งแน่นอนเท่านั้น แต่ในหัวเมืองตามมณฑลต่าง ๆ หลายแห่งยังมีโรงเรียนที่ไม่มีหลักแหล่งแน่นอน ซึ่งตั้งกองลูกเสือยาก บางหัวเมืองมีโรงเรียนที่ตั้งเป็นหลักฐาแน่นคังมีนักเรียนพอตั้งกองลูกเสือได้ แต่ก็ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถพอที่จะเป็นผู้กำกับ รองผู้กำกับได้ ซึ่งเรื่องนี้ได้ปรากฏในรายงานความเห็นของสภานายกกรรมการจัดการลูกเสือมณฑลต่าง ๆ ในรายงานการลูกเสือแห่งกรุงสยามในระยะฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 14 แทบทุกฉบับ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ค่อย ๆ ลดน้อยลงไปเมื่อการศึกษาได้ขยายตัวออกไปทั่วทุกหัวเมือง ทั้งนี้เพราะพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเอาพระทัยใส่กิจการลูกเสือเป็นอย่างดี ซึ่งทำให้การลูกเสือในยุคนี้ราบรื่นและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

¹ รายงานการลูกเสือแห่งกรุงสยาม ฉบับที่ 1, พ.ศ. 2459, หน้า 40-41

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 36-37.

สภาพการณ์และเหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 7 ((พ.ศ. 2469-พ.ศ. 2477) ที่มีอิทธิพลต่อการลูกเสือไทย

การลูกเสือในยุคของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ระยะเวลาที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกลาโหมการกลางฯ และพระยาไพศาลศิลปศาสตร์ สัตตกุลฉลอง กระทรวงธรรมการ ได้เป็นอุปนายกจนถึง พ.ศ. 2472 จึงได้ย้ายไปเป็นปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย และได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็นพระยาราชนกุลวิบูลย์ภักดี พริยะพาหะ ส่วนตำแหน่งอุปนายกกลาโหมการกลางฯ นั้น พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าธานีนิวัติ เสนาบดีกระทรวงธรรมการ ได้ดำรงตำแหน่งสืบต่อมา ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2472 จนถึงวันเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475

กิจกรรมของการลูกเสือในยุคนี้ได้รับการส่งเสริมมาก โดยมีกิจกรรมหลายอย่างที่จะเริ่มจัดให้มีขึ้น เช่น จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งแรก ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ ในระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2470

โดยเฉพาะในยุคนี้ อุปนายกกลาโหมการกลางฯ คือ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าธานีนิวัติ ได้ทรงส่งพระทัยและทรงให้ความสำคัญของการลูกเสือ ซึ่งปรากฏว่าพระองค์ทรงเอาพระทัยใส่สละเวลาเข้าไปในพิธีประจำกองลูกเสือหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของลูกเสือบ่อยมาก โดยเฉพาะพระองค์ทรงเห็นความสำคัญของผู้กำกับลูกเสือ จึงให้มีการรื้อฟื้นการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือขึ้นมาอีก โดยมีประกาศตั้งโรงเรียนผู้กำกับลูกเสือในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการอบรมเจ้าหน้าที่ลูกเสือเป็นงานประจำปี พระราชทานสถานที่ในบริเวณพระรามราชนิเวศน์ (พระราชวังบ้านปืน) จังหวัดเพชรบุรี เป็นสำนักอบรม เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2474 เป็นต้นมา แต่โรงเรียนผู้กำกับแห่งนี้อบรมได้ 2 รุ่น ก็ต้องเลิกกันไป เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน 2475

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีปัญหาสำคัญ คือ การสรรหาผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งอุปนายกกลาโหมการกลางฯ ในขั้นต้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาประมวญวิชาติ อยู่ตำแหน่งโตปีเศษ ก็ต้องกราบถวายบังคมลาออกไป ต่อมาจึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาปริยานุสรณ์ (เสริม บันยารุ่น) ผู้ทำการแทนปลัดทูลฉลอง

กระทรวงธรรมการ เป็นอุปนายก เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2476 แต่พระยาปรีชานูลาลำสน์ ก็เกิดมีอาการเจ็บป่วยต้องกราบถวายบังคมลาออกไปอีก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พระยาประมวณวิยาฑูล กลับเข้ามาเป็นผู้รักษาการในหน้าที่อุปนายกฯ อีกวาระหนึ่ง จนกระทั่ง ในปี 2476 เมื่อมีการจัดตั้งกรมใหม่ขึ้นในกระทรวงธรรมการ คือ กรมพลศึกษา ซึ่งมีการ ลุกเสื่ออยู่ในสังกัดด้วย และ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำวาโทหลวงคู่ชลาศัย ร.น. รองผู้บัญชาการทหารเรือ ย้ายมาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษา จึงทรงพระกรุณาโปรด เกล้าฯ ให้พระยาประมวณวิยาฑูล พ้นจากหน้าที่ผู้รักษาการในหน้าที่อุปนายก และให้ นำวาโท หลวงคู่ชลาศัย ร.น. อธิบดีกรมพลศึกษา เป็นอุปนายกสภากรรมการกลางจัดการลูกเสื่อแห่ง ล้ายาม ตั้งแต่วันที่ 14 เมษายน 2477 เป็นต้นมา

นอกจากนี้ยังมีการ เปลี่ยนแปลงการบริการลูกเสื่อโดยมีการยุบสภากรรมการจัดการ ลูกเสื่อมณฑล ทั้งนี้เนื่องจากภายหลังที่ได้เกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 แล้วก็ได้มีการปรับปรุง และ เปลี่ยนแปลงองค์การบริหารงานของรัฐหลายประการด้วยกัน รวมทั้งได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฉบับใหม่ เมื่อปลายปี พ.ศ. 2476 ด้วย ซึ่งผลทำให้มณฑลต่าง ๆ ซึ่งมีลุ่มหเทศาภิบาลเป็นผู้บริหารรับผิดชอบในแต่ละท้องที่ ต้องถูกยุบเลิกไป

โดยที่ทางการลูกเสื่อ ได้ถือหลักปฏิบัติในการอำนวยความสะดวกการบริหารและบังคับบัญชาดูแล กิจการลูกเสื่อ ตามแนวระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาคของฝ่ายปกครองมาตลอด จึงต้อง มีการเปลี่ยนแปลงในหลักดังกล่าวให้สอดคล้องกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย โดยยุบ สภากรรมการจัดการลูกเสื่อมณฑล ซึ่งมีลุ่มหเทศาภิบาลเป็นสภากรรมการฯ มณฑลเสียม และ กำหนดให้มีคณะกรรมการจัดการลูกเสื่อจังหวัด และคณะกรรมการจัดการลูกเสื่ออำเภอขึ้นทำ หน้าที่แทนตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

สภาการณิ และเหตุการณ์สำคัญในสมัย ร.8 (พ.ศ. 2478- พ.ศ. 2489) ที่มีอิทธิพลต่อ การลูกเสื่อไทย

การลูกเสื่อในยุคเริ่มต้นประชาธิปไตยเป็นยุคแห่งความรุ่งโรยของการลูกเสื่อเป็น อย่างมาก แต่เมื่อพิจารณาตามสภาวการณ์ ทั่ว ๆ ไปขณะนั้น ก็มีเหตุผลที่จะเสื่อมโทรมเป็น

ของธรรมดา ทั้งนี้มาจากสาเหตุใหญ่สองประการคือ วิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศหนึ่ง กับรัฐบาลสมัยนั้นขาดความเอาใจใส่ หรือไม่ต้องการส่งเสริมของเก่าแต่หันไปให้ความสนใจในทางด้านอื่นอีกประการหนึ่ง

สำหรับวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศนั้น พอเริ่มรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจอมมหิตล ก็เกิดความปั่นป่วนขึ้นทั้งในฝ่ายสถาปนบริหาร และสำนักนิติบัญญัติ คือ วงการรัฐบาลและรัฐสภาหลายครั้งหลายครา จนถึงกับต้องยุบสภาและเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ และที่สำคัญคือ มีการสับถั่มกวาดล้างผู้มีความคิดเห็นทางการเมืองตรงข้ามรัฐบาล หรือเป็นปรปักษ์เพื่อล้มล้างรัฐบาลกันหลายครั้ง ไม่เว้นทั้งเจ้านายบางองค์ และครั้นเหตุการณ์ภายในจะเริ่มสงบลง ก็เกิดความตึงเครียดภายนอกเข้ามาแทนที่

พอเริ่มรัชกาลที่ 8 สัทธิเผด็จการกำลังคุกคามสันติภาพของโลกอยู่โดยทั่วไป ทั้งในทวีปเอเชียและยุโรป แล้วในที่สุดสงครามก็ได้เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2482 ครั้นถึง พ.ศ. 2483 ประเทศไทยก็เกิดกรณีพิพาทเรื่องดินแดนกับอินโดจีนของฝรั่งเศส ซึ่งขึ้นอีกจนถึงขั้นปะทะกันเป็นสงครามที่ได้ประกาศ และพอเรื่องสงบลงไม่ได้เท่าไรนัก ประเทศญี่ปุ่นก็ได้จุดชนวนสงครามด้านเอเชียบูรพาขึ้นมา เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2484 และสงครามได้ลุกลามหนักทางซีกโลกแถบนี้ โดยเฉพาะประเทศไทยได้เข้าสู่ภาวะสงครามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

วิกฤตการณ์ของโลกซึ่งประเทศไทยได้เข้าไปร่วมอยู่ด้วยเช่นนี้ บ่อมนเป็นสิ่งบั่นทอนความก้าวหน้าแห่งกิจการลูกเสืออย่างมาก เพราะทำให้รัฐบาลและทุกวงการทั่วไปยามนั้นหันไปสนใจความเป็นความตายด้านอื่น เช่นในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วยทหาร และการป้องกันประเทศโดยปริยาย การลูกเสือจึงได้ถูกทอดทิ้งให้เสื่อมโทรมตามสภาพของสังคมขณะนั้น และเมื่อสงครามได้อุบัติขึ้นประเทศต่าง ๆ อันเป็นคู่สงครามได้ตัดความสัมพันธ์ทางการทูต ยังผลพลอยให้ค่ายสัมพันธ์แห่งวงการลูกเสือนานาชาติ ต้องขาดละบั่นลงตามไป ซึ่งอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ที่กั้นความเจริญก้าวหน้าของลูกเสือ

ทางด้านรัฐบาลในขณะนั้น นอกจากจะเปลี่ยนฐานะรัฐบาลเป็นรัฐบาลทหารแล้ว ยังไม่อาจจะดูแลกิจการลูกเสือไทยได้ และได้หันเหความสนใจไปสู่จุดใหม่ได้แก่ การตั้ง ยุวชนทหาร ขึ้นมาอีกหน่วยหนึ่ง เป็นการฝึกเยาวชนของชาติในทางทหารอย่างแท้จริง เพื่อเป็นการเตรียม

พร้อมไว้รับสถานการณ์คับขันของโลก และรัฐบาลได้ตั้งหน้าตั้งตาทะนุบำรุงอย่างจริงจัง ทำให้กิจการยุวชนทหารได้เจริญเติบโตขึ้นมาแทนที่การลูกเสืออย่างรวดเร็ว ยังผลทำให้การลูกเสือต้องประสบความเสื่อมโทรมลงไปทุกขณะ ไร้มีบุคคลสำคัญในวงการรัฐบาลได้เสียดูแลเอาใจใส่ จนในที่สุดก็ถึงกับถูกยุบเลิกสภาพเป็นหน่วยหนึ่งขององค์การยุวชนแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2486

สภาพการณ์ และ เหตุการณ์สำคัญในสมัย รัชกาลที่ 9. (พ.ศ. 2490 - พ.ศ. 2528 ที่มีอิทธิพลต่อการลูกเสือไทย

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช คณะรัฐบาลในยุคนี้ได้เริ่มให้ความสนใจกิจการด้านลูกเสือ โดยกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ประสานงานให้ความร่วมมือในอันที่จะฟื้นฟูกิจการลูกเสือที่ซบเซาไปเป็นระยะเวลาช้านาน โดยในยุคนี้มีเหตุการณ์หลายอย่างที่มีผลต่อการลูกเสือโดยตรง

การตราพระราชบัญญัติลูกเสือ

ในสมัยที่พลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาลักษณ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ พุทธศักราช 2486 พ.ศ. 2490 ซึ่งตราเป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2490¹ และวันเดียวกันนี้ก็ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490² ซึ่งนับว่าเป็นการฟื้นฟูกิจการลูกเสือขึ้นมาอีกราวะหนึ่ง พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490 ซึ่งหลักการใหญ่คล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2482 มีบทบัญญัติที่สำคัญคือ

¹"พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ 2486 พ.ศ. 2490" ราชกิจจานุเบกษา 64 (14 มกราคม 2490): 38-39.

²"พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490" ราชกิจจานุเบกษา 64 (14 มกราคม 2490): 40-59.

ให้พระมหากษัตริย์ ทรงดำรงตำแหน่งราชูปถัมภก คณะลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยสภานายกอุปนายก เลขานุการ เหนือฎีก และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า 5 คน การแต่งตั้งถอดถอนตำแหน่งเหล่านี้ให้กระทำโดยพระบรมราชโองการ

ให้อุปนายกเป็นผู้ดำเนินการของสภากรรมการกลางฯ และให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ ลูกเสือประจำกองอำนวยความสะดวกสภากรรมการกลางฯ เพื่อปฏิบัติการตามลุ่มควร

ให้บรรดาทรัพย์สินทั้งสิ้นรวมตลอดทั้งทรัพย์สินและหนี้สิน เกี่ยวกับทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งได้โอนให้เป็นขององค์การยุวชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ พุทธศักราช 2486 ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

ต่อมาได้ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ความว่า มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ พลเอกเจ้าพระยารามราชนพ ดำรงตำแหน่งสภานายกสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ ตามความในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490 ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2490 ซึ่งนับว่าเป็นบุคคลแรกที่ได้รับความไว้วางพระราชหฤทัย ให้ดำรงตำแหน่งสภานายกสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ เพราะที่แล้ว ๆ มานี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงดำรงตำแหน่งนี้ด้วยพระองค์เอง โดยตลอดจนเกือบจะเป็นราชประเพณีไป นับว่าเป็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของการลูกเสือไทย ซึ่งมีผลต่อการบริหารและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในเวลาต่อมา

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490 ใช้มาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2507 ทางคณะรัฐบาลจึงได้ออกประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ใช้มาจนถึงปัจจุบัน การตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมาใช้แสดงให้เห็นว่าได้มีการพยายามปรับปรุงการลูกเสือตลอดเวลาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะกิจการลูกเสือนานาชาติ ซึ่งกำลังก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 นี้ กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีสภาลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นนายก รองนายกรัฐมนตรี เป็นอุปนายก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อีกไม่น้อยกว่า 30 คน แต่ไม่เกิน 50 คน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิบดีกรมพลศึกษา เป็นกรรมการและเลขาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นตำแหน่งอาจทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกได้

สภาลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- (ก) วางนโยบายเพื่อความมั่นคง และเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (ข) พิจารณารายงานประจำปีของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (ค) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธาน และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกิน 15 คน ซึ่งสภานายกแต่งตั้ง อธิบดีกรมพลศึกษา เป็นกรรมการและเลขาธิการ

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่บริหารกิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติโดยทั่วไป เช่น ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ จัดให้มีการฝึกอบรมลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือ และจัดการทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติ เป็นต้น

การฟื้นฟูการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ

การชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2473 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว นับเป็นการชุมนุมลูกเสือครั้งหลังสุด ซึ่งหลังจากนั้นได้เลิกร้างมาเป็นเวลาถึง 24 ปี จนกระทั่งในรัชกาล ปัจจุบัน คณะกรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ ได้ให้มีการรื้อฟื้นการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติขึ้นมาอีก โดยได้ดำเนินการจัดชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 3 ขึ้น ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ สนามกีฬาแห่งชาติ จังหวัดพระนคร ระหว่างวันที่ 20-26 พฤศจิกายน 2497 มีลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมชุมนุมรวม 5,155 คน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงเป็นองค์พระบรมราชาอุปถัมภ์
คณะลูกเสือแห่งชาติ ได้เล็งเล็งมาทรง เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม

การประชุมครั้งนี้นับได้ว่าเป็นการฟื้นฟู กิจกรรมชุมนุมลูกเสือ ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรม
สำคัญมากของการลูกเสือ และกิจกรรมชุมนุมลูกเสือแห่งชาติได้กระทำติดต่อกันในเวลาต่อมา
จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

การสร้างค่ายลูกเสือแห่งชาติ

เมื่อเริ่มรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช กิจกรรมลูกเสือ
ได้เริ่มศึกษากันอีกครั้งหนึ่งหลังจากสงบ เพราะภาวะเศรษฐกิจ และภัยสงครามโลก เจ้าหน้าที่
ฝ่ายลูกเสือแห่งชาติและรัฐบาลได้มองเห็นความสำคัญของการลูกเสืออย่างแท้จริง จึงได้สนับสนุน
สนับสนุนกิจการลูกเสือให้มีประสิทธิภาพทั้งปริมาณ ระเบียบวินัยข้อบังคับ และผู้บังคับบัญชาที่มีความ
ชำนาญโดยเฉพาะ ด้วยเหตุนี้เองรัฐบาลจึงอนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการจัดหาซื้อที่ดินสำหรับจัด
ตั้งศูนย์การฝึกและอบรมเพื่อใช้เป็นแหล่งกลางในการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พนักงาน
เจ้าหน้าที่ลูกเสือ ตลอดจนลูกเสือให้เป็นผู้มีความสามารถในวิชาการลูกเสืออย่างแท้จริง

ต่อมาได้พบสถานที่เหมาะสมคือ บริเวณเขาชาก ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี จึงดำเนินการก่อสร้างศูนย์ฝึกลูกเสือชลบุรี ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบันได้ พระราชทานนามว่า "ค่ายลูกเสือวชิราวุธ" เมื่อเดือน
กรกฎาคม พ.ศ. 2504 เป็นค่ายลูกเสือแห่งชาติที่มีความทันสมัยมากที่สุด

การริเริ่มดำเนินการก่อสร้างค่ายลูกเสือนี้ เป็นจุดเริ่มต้นแห่งการพัฒนาประสิทธิภาพ
ของเจ้าหน้าที่ลูกเสือต่างประเทศอีกด้วย ปัจจุบันค่ายลูกเสือได้แพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ
ทั่วประเทศ

การติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศ

การติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศในยุคนี้ มีผลต่อความก้าวหน้าของการลูกเสือไทย
มากที่สุด เพราะเป็นการนำเอาวิทยาการ และเทคนิคใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการลูกเสือเข้ามาปรับ
ปรุงเปลี่ยนแปลงให้กิจการลูกเสือไทยก้าวหน้าไปอย่างไร้ที่ขัดแย้ง

การติดต่อกับต่างประเทศนั้นมิทั้งการส่งผู้แทนลูกเสือไทยไปร่วมการประชุมลูก
เสือโลก การประชุมลูกเสือโลก การประชุมลูกเสือภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ซึ่งจากการร่วม
กิจกรรมเหล่านี้ทำให้คนไทยได้รับเกียรติให้ รงตำแหน่งต่าง ๆ หลายครั้งหลายหน ซึ่งเป็น
หนทางในการเผยแพร่ชื่อเสียงกิจการลูกเสือไทยให้ลูกเสือทั่วโลกรู้จัก นอกจากนี้ยังมีการส่ง
ลูกเสือไทยและผู้บังคับบัญชาลูกเสือไทยไปฝึกอบรมในต่างประเทศทำให้ได้รับความรู้และมีความ
สามารถที่จะกลับมาพัฒนาการลูกเสือไทยต่อไป

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย